Trafikförvaltningen
Strategiska avdelningen
Trafik- och infrastrukturutveckling
Projektledare i tidiga skeden

Handläggare
Mikaela Pettersson
08-123 332 84
Mikaela.pettersson@regionstockholm.se

PM
2025-11-25
Version

Ärende/Dok. id.
TN 2025-0242

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Bilaga 1, Suicidpreventiva åtgärder inom trafikförvaltningens verksamhet

Under de senaste åren har flera insatser genomförts inom olika projekt för att stärka säkerheten och minska risken för suicid inom tunnelbanetrafiken. Nedan redovisas några centrala åtgärder och resultat.

AI kameror/videoanalys

2022 infördes en AI-baserad tjänst för att snabbt kunna upptäcka allvarliga händelser i Stockholms tunnelbanesystem. Tjänsten, som kallas videoanalys, är ett komplement till stationernas trygghetskameror som stödjer SL:s trygghetscentral vid hanteringen av situationer som inträffar i- eller nära spårområdet.

Videoanalys finns på dessa tunnelbanestationer:
- Högdalen
- Globen
- Gullmarsplan
- Skanstull
- Medborgarplatsen
- Slussen
- Gamla stan
- T-centralen (röd/grön linje, ej blå)
- Bagarmossen
- Brommaplan
- Vällingby
- Liljeholmen
- Östermalmstorg
- Danderyds sjukhus
- Stadshagen

Trafikförvaltningen
Strategiska avdelningen
Trafik- och infrastrukturutveckling
Projektledare i tidiga skeden

PM
2025-11-25
Version

Ärende/Dok. id.
TN 2025-0242

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Valet av stationer grundas på historiska data gällande olyckor och tillbud, samt obehöriga spårbeträdanden och observationer av omhändertagna suicidala personer. Flera av dessa stationer ligger dessutom i direkt anslutning till psykologiska akutmottagningar, vilket ytterligare motiverade valet av station.

Syftet med tekniken är att förhindra olyckor och rädda liv genom att ett larm automatiskt skickas till vår trygghetscentral om något händer. Tekniken använder bildmaterialet från kamerorna på stationen för att läsa av det som kamerorna fångar upp. Tekniken har lärts upp för att varna om potentiellt livsfarliga händelser.

Varningar (i form av larm) skickas till SL:s trygghetscentral om en person eller ett föremål är på spåret eller om en person står länge på vita linjen eller väldigt nära plattformskanten. Larm kan även aktiveras för att varna om en person är stillasittande länge (20 minuter) på en bänk och syftet med det är att förhindra olyckor, sjukdomsfall eller att personen råkar ut för ett brott.

Sedan start har 39 suicidförsök genom effektiv hantering av de inkommande videoanalyslarmen förhindrats. Det innebär att SL:s trygghetscentral kan ha förhindrat 39 personpåkörningar. Det är värt att notera att antalet omhändertagna suicidala personer inte har minskat under dessa år, utan SL:s trygghetscentral har snarare ökat förmågan att agera snabbare och hinna hjälpa dessa personer innan det är för sent.

Videoanalys har inte bara hjälpt SL:s trygghetscentral att rädda liv, utan har också ökat kunskapen om anläggningen, samt gett värdefull insyn i hur säkerheten och tryggheten för resenärerna kan förbättras, med stöd av tekniken.

Videoanalysen har varit ett viktigt steg framåt i suicidpreventionsarbetet. Det har banat väg för flera åtgärder som har testats och genomförts under senaste åren. Videoanalysen är den åtgärd som hittills har gett störst och snabbast effekt kopplat till suicidprevention och prevention av andra livsfarliga situationer i- och nära spårområdet.

Trafikförvaltningen
Strategiska avdelningen
Trafik- och infrastrukturutveckling
Projektledare i tidiga skeden

PM
2025-11-25
Version

Ärende/Dok. id.
TN 2025-0242

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Förstärkt säkerhetskommunikation

Trafikförvaltningen har, tillsammans med Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP), genomfört åtgärder för att förbättra säkerheten på stationer och plattformar.

Dessa åtgärder omfattar:

- Tydligare visuella markeringar, såsom gula linjer längs plattformskanter och en breddad vit linje i ändarna av plattformen, då det är där många spårbeträdanden och framförhopp sker.
- Informativa skyltar som ange hur resenärer ska bete sig säkert i relation till den gula linjen.

På sikt kommer dessa åtgärder att kompletteras med beteendepåverkande insatser som syftar till att öka resenärernas medvetenhet om åtgärden för att på så vis forma och stärka en säker resenärskultur.

Effekten av dessa åtgärder har utvärderats genom observationer av projektgruppen samt enkäter med operativ personal som fått bedöma nyttan. Utvärderingen visar gynnsamma och önskvärda resultat. Åtgärderna har testats i mindre skala i samarbete mellan Trafikförvaltningen och NASP.

Kommunikation med suicidala personer

Ett tidigare projekt i samarbete med den ideella organisationen Mind har syftat till att nå personer i risk för suicid genom direkt kommunikation med dessa i miljöer med förhöjd suicidrisk, såsom plattformar i tunnelbanan.

Affischer sattes upp på samtliga stationer, med unika QR-koder för varje sträcka för att möjliggöra uppföljning av hur många som sökte stöd via Minds webbplats.

Denna åtgärd har stärkt möjligheten till tidig kontakt med hjälporganisationer för personer i psykisk kris.

Effekten på antal personpåkörningar pga. suicid har utvärderats och utvärderingen visar gynnsamma och önskvärda resultat.

ASOP-Trafik – utbildningsinsats för personal

År 2024 utvecklade NASP tillsammans med Trafikförvaltningen utbildningen ASOP-Trafik (Akut Suicidprevention inom Offentlig Persontrafik). Utbildningen

bygger på samma utbildning som de senaste tio åren getts till blåljuspersonal för att bemöta personer i en suicidal kris.

Syftet är att:

- Ge alla yrkesgrupper inom trafiksektorn en gemensam kunskapsplattform i bemötande av suicidala personer.
- Öka personalens förmåga att identifiera avvikande beteenden och agera i tid.

Utbildningen bidrar till att skapa ett mer enhetligt och professionellt arbetssätt i situationer där det finns risk för suicid.

Projekt Blått Ljus

I samarbete mellan NASP, Trafikförvaltningen och Trafikverket har forskningsprojektet Blått Ljus initierats. Först genomfördes det som en pilotstudie för att säkerställa ett åtgärden ej hade några uppenbart negativa effekter, såsom påverkar på trafik, personal och resenärer, bland andra de med synnedsättning. Då detta inte framkom under denna pilotstudie initierades ett forskningsprojekt för att studera hur blått ljus påverkar resenärers rörelse-mönster och beteende på två tunnelbanestationer samt i en kontrollerad miljö på universitetet.

Projektet pågår fortfarande och syftar till att undersöka om ljussättning kan ha en lugnande och avledande effekt i miljöer där det förekommer suicidrisk. Åtgärden är sedan tidigare utvärderad i Japan där man sett färre suicid på stationer med åtgärden.

Projekt Nödstoppknappar

Med inspiration från järnvägen i Japan planeras en studie av nödstoppknappar på plattformar att pilottestas på en station. Syftet är att ta fram en operativ rutin för hur dessa ska hanteras samt utvärdera med avseende på hur ofta de används och hur åtgärden ska designas för maximal preventiv effekt i vår kontext.